

למידה מבוססת-פרויקטים מבוססת-מקום

המסלול הדו לשוני "יד-ביד" - בית ספר "חופית" – חיפה

2021/22

למה זה?

למידה מבוססת פרוייקטים (להלן למ"פ) (Project Based Learning – PBL) הינה גישה חינוכית ופדגוגית שצמחה בעשורים האחרונים כתגובה לתמורות שחלו בחברה האנושית בכלל ובמערכת החינוך בפרט.

מהפכת המידע, קרי שפע המידע הזמין לכלל תושבי העולם, ומגוון הפלטפורמות דרכן ניתן להגיע למידע זה, ייתרה, מחד גיסא, את התפקיד המסורתי של המורה כספק ידע, וחייבה, מאידך, שימת דגש על הפיכת התלמיד/ה ללומד עצמאי, סקרן, אקטיבי וחקרני.

שינוי זה חייב ומחייב ניסוח, שיכלול ותרגול שלל מיומנויות וכלים חינוכיים ופדגוגיים: עבודה עצמאית או בקבוצות קטנות, חשיבה ביקורתית, יכולת ניסוח וסינתזה של מקורות מידע שונים, כיוונון תהליך הלמידה למגוון תוצרים, למידה רב תחומית ועוד. מצד שני הדבר איפשר תהליכי הוראה ולמידה משוכללים יותר, הגביר את מידת העניין והשותפות בקרב המורים והתלמידים וביטל במידה רבה את החציצה המסורתית והמלאכותית בין בית הספר לעולם שמתקיים מחוצה לו.

מה זה?

הלמ"פ הינה פעולה לימודית חינוכית במסגרתה מפורק המבנה הקלאסי של הכיתה למספר קבוצות קטנות החוקרות נושא אחד, או תתי נושאים של נושא מרכזי. התהליך מתחיל בסקרנות (מה מעניין אותי בעולם?) ובהדרגה מצומצם לשאלה פורייה, קביעת התוצר של התהליך (מצגת, סרט, מחזה, עצומה ועוד ועוד..) ואת לוח הזמנים. בשלב הבא התלמידים לומדים איך לאסוף מידע אודות השאלה (אינטרנט, ספרים, ראיונות עם מומחים) ואיך לגבש את תוצרי החקר לכדי תושבה לשאלה ולעיצוב התוצר.

חשוב להדגיש, כי הלמ"פ אינו תהליך עיצוב תוצר, אלא תהליך לימודי, בו מתקיימת נגיעה מעמיקה בתחומי הדעת השונים הנלמדים בבית הספר, למידת ותרגול יכולות אוריינות שונות, שיכלול היכולות החברתיות והרגשיות של התלמיד/ה (עבודה בקבוצת עמיתים, קבלת ומתן משוב ענייני, תהליכי רפלקציה, יכולת פרזנטציה מול קהל), טיפוח מגוון היכולות והאינטליגנציות הדיפרנציאליות של התלמידים ועוד.

נדברך נוסף של הלמ"פ הינו למידה מבוססת מקום (Place Based Education – PBE).

לפי גישה זו, ישנה חשיבות רבה להעמקת הידע ההיסטורי, הגיאוגרפי והפוליטי של התלמיד, בעיקר אודות הסביבה בה הוא חי, וליצירת ממד ברור של הזדהות רגשית וחוש אחריות של חברי הקהילה כלפי סביבת החיים שלהם.

באופן מעשי, פדגוגי, הלמידה מתרחשת בכל המעגלים המרכיבים והסובבים את בית הספר: הכיתה, החצר, השכונה והיישוב; וגם האנשים, החברה, ההיסטוריה, התרבות והפולקלור של כל מי שקשור בבית הספר. גישה זו תעודד למידה אינטר-דיסציפלינרית, המשלבת תחומי ידע שונים בשיעור אחד.

מחקרים רבים מראים כי ככל שהלמידה רלוונטית לתלמיד, ומתרחשת בסביבה מוכרת עבורו, תפקודו הקוגניטיבי והרגשי במהלך הלמידה ישתפר.

מה עשינו השנה?

תלמידי וצוות המסלול הדו-לשוני בחופית מקיימים השנה את פרויקטי החקר הבאים:

כיתה	נושא	מהלכי חקר עיקריים	תוצר
א'	תל שקמונה تل السمك	ביקור בתל, חקר הארכיאולוגיה והביולוגיה	פסיפס אישי בהשראת הפסיפס בתל
ב'	מהו בית?	ראיונות עם קרובי משפחה וחברים: מהו בית בשבילך?	בניית דגם של השכונה המדומיינת שלנו
ג'	איך נשכלל את חצר בית הספר?	חקר הסביבה והצרכים בבית הספר – שאלונים, חקר נושא הקיימות והמחזור	תכנון דגם למתקן שעשועים בטוח בחצר ובנייתו
ד'	האוכל כנושא בין מעמדי, דורי ותרבותי	איך מנהלים מסעדה (ראיון עם שף), אספקטים חברתיים, סביבתיים ובריאותיים של המזון	תכנון והנחיית ארוחת איפטאר רמדאן לקהילת יד ביד
ה'	ואדי ניסנאס – נופים ואנשים	חקר הוואדי, ראיונות עם דמויות שפועלות בו, למידת אספקטים של יצירת סרט דוקומנטרי	סרט דוקומנטרי בהפקת וביצוע התלמידים
ו'	ספוקן וורד	למידת הסוגה ספוקן וורד, עבודה משותפת עם כיתות ו' בחופית, כתיבה אישית חברתית	יצירות ספוקן וורד והצגתן בפני קהל